

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Banca Poporală” Dej, „Bereșana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrișana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare” Miercurea, „Cassa de păstrare” Seliște, „Chiorana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crușana”, „Detunata”, „Doina”, „Economia” Cohalm, „Economul”, „Făgeșana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănișorul”, „Hașegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Industria”, „Iulia”, „Lăpovana”, „Lugoșana”, „Lucașfărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Silvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărandeana”, „Zlăgheana”, „Agricola”,
însoțire economică de magazin și anticipațiuni, Hunedoara.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12.—, pe 1/2 an K 6.—.

DIRECTOR
IOAN I. LAPĂDATU.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm³ câte 10 fileri.

Anul VIII.

Sibiu, 23 Decembrie 1906.

Nr. 51.

În preajma Conferinței.

Directorii băncilor române asociate, urmând invitații prezidiului Delegațiunii se vor întâlni Mercuri în 26 l. c. în conferință la Sibiu, ca să dezbătă asupra unor chestiuni de cea mai mare importanță pentru viața și dezvoltarea băncilor noastre și prin ele a întregii economii a poporului nostru.

De data aceasta reprezentanții băncilor, între altele, au să hotărască în o chestiune, ce a fost discutată în coloanele Revistei, în o serie de articoli și apoi a fost precizată în un proiect de statute, care s'a trimis de cu vreme tuturor băncilor române, ca cercurile conducătoare ale acestora să-l discute și să fie în poziția să investeze pe reprezentanții lor la conferință, cu păreri și directive bine aprofundate.

Înțelegem chestiunea înființării unei asociațiuni a băncilor române în conformitate cu dispozițiile legii comerciale.

Ținând seamă de situația economică a poporului nostru, dar mai ales de situația aproape a parte a băncilor noastre, chestiunea sulevată nici pe departe nu oferă o soluțiune lesnicioasă.

Căci în vreme ce multiplele trebuințe și feluritele acțiuni, ce le impune nizuința de a avea asigurată cât mai bine înaintarea noastră economică prin bănci, ar cere ca noua organizare să aibă un larg teren de activitate — pe atunci interesele imediate ale băncilor noastre nu în totdeauna găsesc scut și sprijin în o activitate purtată pe un teren prea larg.

De aceste considerațiuni în tot cazul trebuie să se țină seamă, mai ales atunci când e vorba de câștigarea unui organism chemat în *primul rând* să întărească creditul și tehnica băncilor, mai ales prin un con-

trol, ce va face imposibil ori ce amestec nechemat.

Dela un organism special pentru viața internă a băncilor și până la o centrală pentru întreaga viața noastră economică e un drum lung, presărat cu multe greutăți.

Proiectul de statute pentru noua organizație, în tot cazul nu are pretenția unei lucrări neescepționabile. În bunătațiri găsite motivate, e chiar lipsă să se facă. Dar să nu se scape din vedere scopul imediat, la care țintim și să nu dorim perspective prea mari, care ar putea ușor să îngreuneze și ajungerea scopului imediat.

Spunem aceste nu ca să prejudecăm, dar ca să lămurim încă odată intențiile depuse în proiectul de statute pe care conferința de Mercuri e chemată să-l dezbătă. Idei nouă, proiecte de reforme, în bunătațiri propuse — de sigur că vor fi bine primite și discutate cu toată calmitatea cerută de importanța scopului urmărit.

Ori cât de importantă ar fi acțiunea, ce țintește o nouă și întemeiată organizare a băncilor noastre, reprezentanții întruniți de sigur nu vor scăpa din vedere nici celelalte chestiuni de importanță, ce se impun în folosul bunului mers al băncilor și a întregii noastre organizații economice.

Îndeosebi operațiile băncilor noastre și chestiunile legate de corpul funcționarilor dela bănci, merită să câștige loc de frunte între preocupățiunile reprezentanților întruniți.

În această ordine de idei intră apoi și chestiunea întăririi băncilor și a vieții noastre economice prin tovarășii formate pe satele locuite în majoritate de Români.

Din toate aceste reiasă că reprezentanții băncilor la conferința de Mercuri sunt chemați să hotărască asupra unui întreg com-

plex de chestiuni de o importanță capitală pentru viața noastră economică.

Data fiind însă competența, calmitatea și înaltele considerații, ce caracterizează pe conducătorii băncilor noastre, avem întregă convingerea, că rezoluțiile, ce se vor lua, vor fi cele mai fericite posibile.

În această convingere, salutăm cu dragoste și deplină încredere pe reprezentanții celei de a V-a conferință a băncilor române aliante — întruniți Mercuri la Sibiu.

Băncile populare din România.

De Vasile C. Osvadă.

II.

Organizația băncilor populare din România își are temeliile puternice în dispozițiile legii promulgată la 28 Martie 1903 asupra „Băncilor populare sătești și a Casei lor centrale“.

Nizuința de a avea cu timpul o instituție cât mai bine întemeiată, a făcut ca legislația României să introducă în această lege rând pe rând modificări cerute de trebuințele faptice și arătate de practică. Astfel până acum legea băncilor a fost modificată la 1 și 8 Decembrie 1904, la 15 Martie și 6 Aprilie 1905 și la 1 și 4 Martie 1906.

Această lege — în afară de unele dispoziții privitoare la Casa centrală ni se pare că e una dintre cele mai conștientioase legi, ce s'au adus undeva pentru ridicarea satelor prin alcătuirii de instituții economice.

Căci pentru conducerea și încurajarea mișcării de a crea bănci sătești, prin legea amintită s'a creat, cu sediul la București o *Centrală*, susținută de stat, care e chemată să controleze, se îndrume și se ajute cu împrumuturi băncile sătești. Pentru preîntîmpinarea prea marilor cheltuieli, prin legea băncilor întreagă corespondența băncilor populare cu Casa lor centrală e scutită de taxele poștale; toate registrele, documentele și înregistrările sunt libere de timbre; încasările, protestele și înprocesuările se fac, în cele mai multe cazuri prin organele administrative ale satelor — în mod gratuit sau cu taxe foarte moderate; băncile cu un capital sub 20,000 Lei sunt scutite de plata patentii; cererile în judecată, întreagă procedura, actele, creanțele și toate operațiile pentru efectuarea și urmărirea împrumuturilor până la valoarea de 300 Lei sunt scutite de taxa de timbru pentru toate băncile populare.

Pentru lărgirea și îmbrățișarea unui cerc mai mare de activitate legea îngăduie ca în

jurul și cu sprijinul băncilor populare să se alcătuiască în sate tovărășii de consumațiune, de vânzare etc. dar în special obștii sătești pentru arândarea și cumpărarea de moși.

Pentru întărirea băncilor populare legea admite ca mai multe bănci din o regiune să formeze o federațiune (o centrală districtuală) care se poate pune apoi sub scutul Casei centrale din București.

În afară de aceste favoruri și dispoziții înțelepte, legea băncilor admite să se alcătuiască bănci sătești chiar și *fără capital* — la început. Astfel de bănci însă se pot alcătui numai pe baza răspunderii solidare și nelimitate a membrilor și trebuie să fie formate din cel puțin 20 agricultori, gospodari dintr'o comună. Casa centrală, în cazul când cei 20 membrii au destulă garanță materială le avanzează capitalul trebuincios pentru începerea operațiilor. În asemenea cazuri însă Casa centrală poate impune ăstorfel de bănci să nu împartă profitul curat între membrii, ci să-și formeze fond de rezervă. Asemenea le poate impune să-și formeze rând pe rând capital social prin cotizația membrilor cu câte cel puțin 1 Leu pe lună.

*

Întreagă mișcarea pentru alcătuirea și dezvoltarea băncilor sătești e contemplată prin legea băncilor să pornească și să fie condusă de Casa centrală din București.

Casa centrală, ca atare nu are capital social propriu. Ea e formată și susținută de stat, împărțită la rezortul ministerului de finanțe.

Pentru operațiile sale, Casa centrală se folosește de capitalurile Creditului agricol, care e obligat prin lege să țină la dispoziția Casei centrale toate sumele de care aceasta ar avea trebuință.

Toate cheltuielile cu administrația Casei centrale se plătesc deasemeni de Creditul agricol, dar în acelaș timp câștigurile curate realizate de Casa centrală trec ca venit la Creditul agricol.

Casa centrală a băncilor populare și cooperativelor sătești e îndreptățită să facă următoarele operații:

a) să acoarde împrumuturi băncilor populare și să le sconteze efectele comerciale;

b) să primească dela aceste bănci fonduri în cont-curent sau în depozite;

c) să reesconteze, de preferință la Banca Națională a României, portofoliul (cambiile) băncilor populare sau efectele comerciale emise de băncile populare și garantate prin portofoliul lor;

d) să depună în gaj comercial contrac-

tele de împrumuturi făcute de băncile populare și trecute la ordinul Casei centrale, spre a lua bani cu împrumutare în cont-curent.

Împrumuturile făcute în aceste condițiuni, întrucât reprezintă produse de hrană, date drept bani locuitorilor agricoli, sunt garantate de stat până la suma de 20 milioane Lei și sunt scutite de orice taxe de timbru.

Venitele curate, ce rezultă după detragerea cheltuielilor de supraveghiere, controlare și administrare din *reescontul* împrumuturilor băncilor populare — se întrebunțează de Casa centrală: 50% pentru formarea unui „fond de rezervă al băncilor populare“ din care se ajută acele bănci care au pierderi excepționale, iar 50% se împart băncilor populare, în proporția lucrărilor cu Casa centrală.

Conducerea Casei centrale o are direcțiunea, ajutată de un conziliu de administrație, compus din 11 membrii numiți pe câte 6 ani.

Dintre acești 11 membrii 8 sunt numiți de Ministerul de finanțe, 1 de Ministerul instrucției publice, 1 de Creditul funciar rural și 1 de Banca Agricolă.

Dispoziția aceasta o găsim noi de nepotrivită cu liberalismul întregii legi a Băncilor populare. Căci în vremece guvernul, care se schimbă are drept să numească 9 membrii (din 11) în conziliul de administrație — pe atunci băncile supuse controlului Casei centrale, care sunt *statornice* și în deplină cunoștință a nevoilor lor nu sunt reprezentate prin nici un delegat direct al lor, care să fie membru în conziliul de administrațiune al Centralei.

Pe deoparte prin această dispoziție organul superior și prin el întregă Centrala și toate băncile prea sunt puse la dispoziția bunului plac al guvernelor, iar pe de altă parte băncile sătești nu au direct nici o ingerință în conducerea superioară a propriilor lor interese

Încolo drepturile și datorințele conziliului de administrație a Casei centrale sunt la fel cu drepturile și datorințele direcțiilor și a comitetelor de revizuire instituite la băncile noastre din Ungaria — cu singura deosebire că dobânda și scontul se fixează de către Ministerul de finanțe, în urma raportului Casei centrale și că Ministrul de finanțe poate opune veto la oricare decizie a conziliului de administrație.

Administrarea și conducerea imediată a Casei centrale o are un director general (de prezent este dl I. G. Duca), un subdirector, un șefcontabil, un ajutor de contabil, apoi

șefii de birou, împiegații și împiegații auxiliari — în numărul fixat de trebuințe.

Pentru inspectarea băncilor populare și a societăților cooperative de producție și consumațiune se numesc inspectori, controlori și controlori agronomi.

Toate numirile pentru aceste slujbe se fac de Ministerul de finanțe, care le fixează numărul și retribuțiile (plățile) în conformitate cu dispozițiile legii bugetare și a statutului de retribuție (tabela de plăți) fixată prin legea băncilor populare și anume:

Directorul general are o plată lunară de 1000 Lei și 100 Lei pașal de călătorie; subdirectorul cl. I. 565 Lei lunar; șefcontabilul 390 Lei lunar; ceilalți funcționari dela administrație au plăți între 351 și 114 Lei lunar; inspectorii au plată lunară de câte 720 Lei; controlorii de 272 Lei și agronomii de 351 Lei pe lună și apoi diurne pentru călătorii.

Pentru publicațiile și comunicările Casei centrale și Băncilor populare dar mai ales pentru sprijinirea muncii de întovărășire economică și pentru înprietinirea sătenilor cu chestiunile vieții economice societare — Casa centrală edă și îngrijește redactarea unui organ oficial numit „Curierul băncilor populare din România“ ce apare odată pe lună în format mare de câte 20—82 pagini.

Emigrările.

E incontestabil că în Ungaria chestiunea emigrărilor a ajuns să îngrijoreze mult și pe mulți. Mii și mii de articoli de ziar susțin chestiunea la ordinea zilei și fac ca emigrările să aibă în țară doar cea mai mare literatură, decât oricare altă chestiune economică de actualitate. Dela început însă tratarea chestiunii ni-se pare că s'a făcut pe temelii așezate de interese particulare ori de clasă. Cu deosebire clasa marilor proprietari își simte interesele periclitare prin continuarea emigrărilor. Și apoi sunt o mulțime de particulari care folosesc această importantă chestiune ori de cal de bătaie, ori de reclamă pentru afacerile proprii...

În astfel de situație a fost fatal ca chestia emigrărilor să fie tratată cu prea multă patimă și cu prea puțină scrupulositate la adevărurile și principiile economice.

Fatalitatea asta, se vede, a cucerit și la câțiva dintre Românii noștri, care au început — more patriae — să tragă clopôtul în dungă în fața „pericolului“ ce invoalvă emigrările.

Că pentru totalitatea locuitorilor acestei patrii și îndeosebi pentru marii proprietari

și marii fabricanți, chestiunea emigrărilor prezintă vreun pericol — admitem, dar că pentru noi, ca popor român, ea ar aduce vreo nenorocire — suntem ispitiți să o tragem la indoială.

Să analizăm numai:

Emigrările sunt cauzate de vitrejimea împrejurărilor, de lipsa câștigului îndestulitor pentru un traiu tihnit și apoi de dorul adunării de capitale — bani albi pentru zile negre. Tocmai pentru asta — până când o țară, un neam are fiu, care să fie dispuși și la emigrare, ca să și câștige bani albi pentru zile negre — e dovada cea mai convingătoare că mai sunt brațe de muncă, mai sunt factori potriviți pentru o înaintare socială și economică.

În același timp e tot atât de adevărat că emigrările în cele mai multe cazuri însă numai pentru moment — slăbesc puterea economică a unei țări ori a unui neam.

Ținând însă la această putere, cei chemați au datorință se curme *cauzele* emigrărilor, în loc să se bociască pe ruinele ce se ivesc pe urmele emigrărilor.

E o luptă contra morilor de vânt luarea de dispoziții legale pentru împedecarea emigrărilor prin forța de stat ori prin invocarea dragostii de neam.

Crearea de situații îndestulate, de noue izvoare de venit și de condiții pentru un traiu mai tihnit — iată singurele arme ce se pot folosi cu succes pentru împedecarea emigrărilor.

Premițând eceste conziderații generale, să ne oprim asupra chestiunii emigrărilor, cu conziderație *specială* la poporul nostru din această patrie:

Noi n'avem — doar unul-doi — proprietari mari care să aibă moșii în întindere de peste 4—5000 jugăre catastrale. Ba nici proprietari cu peste 1000 jugăre catastrale n'avem decât vre-o 20. Incolo, în afară de vreo 800 proprietari care au peste 100 jugăre întreg poporul nostru, cu excepția alor 5—6000 cărturari sunt *mici proprietari*, cu moșii în mediu de câte 15—20 jugăre catastrale. Aceste moșii să muncesc azi în partea lor covârșitoare prin înșiși proprietarii. Agricultorii noștri aproape în totalitatea lor sunt în același timp și proprietari și muncitori. Prin urmare chestiunea *simbriilor*, a plății efective și imediate după munca săvârșită — la noi Românii e aproape neavenită.

Din contră. În urma rapoartelor favorabile de înmulțire, Românii azi-mâne nu mai au *unde* munci, căci din moșiile părintești abia le revine fiilor câte 1—2 jugăre, neîndestulitoare nici pentru valorizarea muncii

brațelor nici pentru susținerea familiei proprietarului.

În astfel de situație cine se poate îngrijora, când vede că și dintre Români emigrează — fie în America, fie în România?

Cine cunoaște sufletul și gândul poporului nostru va fi pe deplin convins că emigrările aceste sunt numai pentru moment umblări după câștig — dar nicidecum nu sunt căutări de patrii nouă.

Chiar și în cazurile — rare de tot la ai noștri — când emigrantul însuși nu se mai întoarce în țară, prin faptul că ajută cu bani câștigați de el pe cei de acasă — se egalează pierderea întâmplată, căci e o pierdere în individ, de care nu ducem lipsă dar e un câștig în avere — de care puțină avem.

Abia găsim însă un alt popor care să se lege cu atâta dragoste ba chiar încăpăținare de casa, de moșia strămoșească și de satul nașterii. Și această dragoste este cea mai mare garanță, că emigrările, ce le fac Românii sunt emigrări *temporale* și nu sunt pierderi factice.

În timpul însă în care avem noi emigranți, aici acasă moșiile românești nu rămân nelucrate. Căci moșiile românești sunt atât de mici încât pe ușor, ba cu dragă voie le muncesc cei rămași acasă, ca să tragă ei folosul pe un timp, iar când emigrantul se va întoarce să-i poată da din nou moșia în stăpânire, pentru care, cât a fost dus a trimis atâta bani la cei de acasă.

Aceleași conziderații ni-se impun, când, *ca Români* ne gândim la influința emigrărilor asupra industriei și a marilor fabrici. Noi nu avem industriei și fabrici mari. Suntem un popor — durere — per eminentiam — agricol. De aceea nevoile ce momentan le au fabricile pe urma emigrărilor, pe noi ca Români direct nu ne ating. Nu înțelegem dar rostul și îndreptățirea cercetării de a găsi *cauzele* emigrărilor tocmai în *vieța noastră*, specific românească.

Nici la băncile noastre, nici la inteligența noastră nici în alte relații specific românești nu se vor găsi motive pentru promovarea emigrărilor.

Găsim însă cu îmbelșugare astfel de motive la alți factori: în relațiile de avere, în pofta de câștig nemuncit a marilor proprietari și a capitaliștilor și în prea puțină grijă pentru o instrucție cu adevărat potrivită trebuințelor vieții practice. Acolo să le caute toți câți doresc să le afle și să nu se aducă învinuiri neîntemeiate bărbaților și instituțiilor noastre care ne sunt de atâta folos în *vieța noastră economică*. O.

REVISTA FINANCIARA.

Situatiunea.

Sibiu, 21 Decembrie 1906.

Piața internă e încă tot liniștită și nici un moment mai însemnat nu impune semnătură deosebită — dacă nu vom ține ca atare rezerva, ce se observă ca preludiv al pregătirilor pentru realizările, ce e natural să se impună cu finea fiecărui an. Relațiile la Banca Austro Ungară se îmbunătățesc constant, așa că rezerva de bancnote libere de dare s'a urcat la 35 milioane cor. În raport cu situația piețelor străine, piața noastră internă deși nu e prea favorabilă — în tot cazul e mai prielnică.

Din piețele străine e semnificativă lipsa de bani, ce se observă în ultimile zile pe piața din Berlin, în urma căreia procentul privat pentru poziții de ultimo s'a urcat până la $7\frac{1}{2}\%$. Urcarea etalonului la banca Imperială germană la 7% și la Lombard la 8% , n'a fost tocmai neașteptată. Se prevede cu zile înainte. Cât va dură această acțiune de apărare nu se poate prevedea. Teama ce se ivise la început că pilda Băncii Imperiale va lua-o și Banca Angliei — deocamdată s'a dovedit de neintemeiată, căci aici rezerva de aur e cu mult mai mare, decât să justifice o urcare imediată de etalon. Tot asemenea se ia ca sigur, că și Banca Austro-Ungară — deocamdată va păstra etalonul de $4\frac{1}{2}\%$. În London etalonul a rămas neschimbat, contrar multor prevestiri pentru reducere. În Paris asemenea totul e neschimbat în piața de bani.

Peste tot în piețele de bani s'au marcat deja rezervele impuse de ultimo Decembrie — căci dorința tuturor factorilor este să-și încheie anul în situații cât se poate de favorabile. De aceea, nota de acum a piețelor de bani nu e stabilă pentru un timp mai îndelungat.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Sentinela”, institut de credit și economii în Satul nou (Toronto), isprăvind cu succes emisia nouă, ce numai de curând a pornit-o, a hotărât să facă acum o nouă emisie de acții, ca să-și ridice capitalul social la suma de K 400,000. Dorim și de data asta succes desăvârșit.

„Astra” nou înființându-l institut de credit și economii din Sasca-montană își va ține adunarea generală de constituire, la 27 Decembrie st. n.

DIN REUNIUNI.

Al XVIII-lea Raport general al Comitetului central al „Reuniunii române de agricultură” din comitatul Sibiului pentru anul 1905. Redactat de Victor Tordășianu, secretar.

Dăm la acest loc un extras despre părțile mai esențiale ale raportului ce tocmai acum a eșit de sub tipar:

Comitetul central al acestei harnice Reuniuni și-a făcut de problemă îndeosebi ridicarea stării materiale a populației române din comitat. Cultura mai rațională a pământului folosirea de mașini și de unelte economice, până aci necunoscute la economii

noștri; introducerea de nutrețuri măiestrite; premenirea rasei de vite; îmbrățișarea culturii pe scară mai întinsă a poamelor; familiarisarea păturei noastre muncitoare cu vieța de însoțiri; prețuirea, conservarea și răspândirea produselor mâinei dibace a țărâncii române; îmbogățirea în parte a literaturii agronomice; deprinderea populației noastre cu organizarea și aranjarea de expoziții de tot felul, sunt lucruri ce se datoresc inițiativei și muncii desinteresate a acestei Reuniuni agricole.

De altfel lucrările comitetului central din 1905 se reoglindează din următoarele date:

Întruniri agricole.

În anul 1905 comitetul central a ținut o întrunire agricolă la 2 Iulie n. în comuna Dobârca. Întrunirea a fost condusă de viceprezidentul, dl I. Chirca, azistat de membrii din comitet P. Dragits și Romul Simu și de secretarul V. Tordășianu. Vorbiri s'au ținut aici prin viceprezidentul I. Chirca, despre cultura pomilor, prin membrul din comitet R. Simu despre stupărit, prin secretarul Tordășianu despre însemnătatea însoțirilor de credit satești zistem Raiffeisen, iar învățătorul Nicolae Iosif din Aciliu, într'o conferință nu se poate mai instructivă și bazat pe cunoștințele teoretice și practice, câștigate la cursul de viierit din Aiud, a tractat despre cultura viilor peste tot și în special despre cultura viței americane. Discursurile au fost ascultate de numărul auditor cu încordată atențiune. Promisinea dată de fruntașii din Dobârca, că în viitorul cel mai apropiat vor pune bază la o însoțire de credit satească zistem Raiffeisen, că se vor îndeletnici cu cultura albinelor și cu lucrarea mai rațională a viilor, este privită drept rezultat practic al întrunirii. Cultivătorilor de alb ne din Dobârca li-s'a cinstit o coșniță mobilă mai perfecționată.

Cultura animalelor de prăsilă.

Cea mai de căpetenie din lucrările privitoare la cultura vitelor a fost:

A 15-a expoziție de vite de prăsilă, împreună cu distribuire de premii în bani, ce a ținut o reuniunea Duminecă la 22 Octomvrie n. 1905 în comuna Vestem. Ea a fost condusă de viceprezidentul I. Chirca, azistat de membrii comitetului R. Simu și Teodor Andreu și de secretarul Vic. Tordășianu. Expoziția, cu conziderare la materialul expus, se poate număra între cele bine reușite. Premiile împărțite au fost de K 200.

Cultura poamelor.

Lucrările Reuniunii privitoare la cultura poamelor în 1905 au luat o extindere mai mare ca în trecut, dovadă următoarele:

La 16 Aprilie s'a făcut sub conducerea viceprezidentului I. Chirca, plantarea altoilor dăruiti de Reuniune membrilor cu locuința în Galeș și Aciliu. Plantarea a fost împreună cu demonstrațiuni practice din domeniul creșterii și culturii pomilor. La plantarea făcută în grădinile membrilor au participat bărbați, femei și copii de școală din amintitele comune. Din acest prilej s'au plantat în ambele comune câte 8 sau în total 16 altoi.

Cursul de altoit pomi, cu conziderare la intențiunea ministerului de culte și instrucțiune publică de a înființa școli de repetiție economice, s'a ținut cu învățătorii aplicați la conducerea școlilor de pomi comunale. Cursul s'a ținut după un plan bine întocmit, în zilele de 16—20 Maiu în comuna Sălște, sub condu-

cerea viceprezidentului I. Chirca, însoțit de membrul din comitet Dr. I. Stroia, protopresbitor. La curs au participat 14 învățători și anume: 5 din Săliște, 2 din Tilișca și câte unul din Aciliu, Gales, Gurariului, Pianul-superior, Rod, Sibiel și Vale.

La cererea Reuniunii ministerul a pus la dispoziție 11,000 pădureți. Din aceștia s'au distribuit în mod gratuit la 10 comune din cercul Săliștei 6000 iar restul de 5000, s'au plantat în grădina de altoi a școlii practice-economice din Săliște.

Spre a înlezni economilor nostri cumpărarea de altoi buni și ieftini, Reuniunea a procurat 600 altoi meri à 20 bani. Din aceștia 16 bucăți s'au plantat în grădinile membrilor Reuniunii cu locuința în Aciliu și Gales, 155 s'au distribuit între membri în mod gratuit, 29 s'au plantat în grădina de altoi a școlii practice-economice din Săliște, iar din rest: 100 bucăți s'au vândut cu câte 40 bani și 300 cu câte 30 bani. Distribuția celor 155 altoi s'a făcut la 23 Aprilie și au fost dăruți la 15 membri din Săliște, 2 din Gales, 3 din Tilișca, 4 din Cacova, 5 din Orlat, 2 din Sibiel.

În zilele din 27—29 Octomvrie n. 1905, comitetul a aranjat în noul edificiu al școlii populare din Mercurea a 4-a expoziție de poame, struguri și derivatele lor.

Expoziția, cu gust aranjată de doamnele române din Mercurea a fost deschisă în 27 Octomvrie prin o vorbire măduoasă a viceprezidentului I. Chirca, în care s'a ocupat de importanța expozițiilor și de foloasele aduse de pomărit. Multele soiuri de poame expuse, apoi povețele date în cursul expoziției, au făcut de expoziția se poate număra între cele mai reușite și instructive.

Distribuția premiilor și închiderea expoziției, s'a făcut și ea cu aceeași solemnitate în ființa de față a exponenților, a juriului, a comitetului aranjator și a unei mari mulțimi de preoți, învățători, notari și alți fruntași din Mercurea și jur.

Între exponenți s'au distribuit premii în valoare de K 200, cum și diplome de recunoștință.

Cultura nutrețurilor măiestrite și a altor plante.

Cu scop de a face un pas înainte în cauza vieiritului, comitetul, conziderând cererea harnicului învățător și bun vier, Nicolae Iosif din Aciliu, i-a oferit un ajutor de K 80 din fondul creat de secretarul Reuniunii pentru calificarea unui tânăr în vierit. Cu acest ajutor dlui Iosif i-s'a făcut posibilă participarea la cursul de vierit de 4 săptămâni, ținut în Aiud. Frumoasele sale cunoștințe, câștigate la curs, dl Iosif îndată după absolvare, le a pus în serviciul publicului, ținând conferințe, și în același timp prezentând comitetului *manuscriptul unui opșor despre cultura viilor peste tot și despre cultura viței americane indeosebi*, care se află sub tipar și va servi de bun îndreptar pentru populațiunea noastră, puțin versată în noua cultură a viilor.

Tovărășiile agricole.

Mai că nu există comună mai de seamă în comitatul Sibiiului, în care să nu se cunoască mașinile de sămănat, grapele de fânațe, triorul și în multe comune chiar și mașina de îmblătit cu vapor. *Tovărășiile agricole* cu firme înregistrate continuă a desvolda o activitate rodnică și binefăcătoare.

Insoțirile de credit sătești sistem „Raiffeisen“.

Despre aceste insoțiri prezentăm următoarele date:

1. Insoțirea de credit din *Aciliu* a încheiat bilanțul cu Active de K 41,269.78, plasate în imprumu-

turi cu caventi și hipotecă de K 39.129.37 cu o scădere față de anul precedent de K 5,713.— Numărar a fost la finea anului K 1,168.25 și Interese tranzitoare restante K 972.16. Membri a numărat Insoțirea 161, cu un capital social de K 3,220.— față de K 3,160.— din anul 1904. Depunerile spre fructificare au crescut cu K 3,819.83 dela K 17,273.21 la K 21,093.04. Imprumulul contras ca credit de cont-curent dela „Cassa de păstrare“ din Săliște s'a redus cu K 9,645.14 dela K 23,537.24 la K 13,892.10. Fondul de rezervă a fost de K 1,449.98, mai mare ca în anul trecut cu K 272.70. Fondul de binefaceri s'a dotat cu K 109.30. Interese tranzitoare anticip. pro 1906 sunt K 349.24. Profitul brut a crescut cu K 544.56 dela K 3,565.57 la K 4,110.13, iar profitul net cu K 494.38 dela K 272.70 la K 767.08.

2. Activele Insoțirii de credit din *Apoldul român* au fost la finea anului 1905 de K 58.102.03 față de K 52,529.84 din anul 1904, cu o creștere de K 5,572.19 și sunt plasate în imprumuturi cu caventi și hipotecă în sumă de K 54,041.91 față de K 50,020.54 din anul 1904, apoi în numărar cu K 2,180.27, în interese tranzitoare restante cu K 1,870.09 și în spese de intabulare anticipate cu K 9.76. Între Passive sunt cuotele de membru ca capital social cu K 3,820.— față de K 3,740.— din anul 1904; imprumulul în cont-curent de K 42,632.98 față de K 37,568.71 din anul precedent. Depunerile spre fructificare de K 4,863.75 arată o scădere de K 947.64. Fondul de rezervă a crescut dela K 3,281.10 la K 3,665.14. Fondul de binefaceri dela K 966.98 la K 1,010.56 și profitul brut dela K 52,529.84 la K 58.102.03, iar profitul net a scăzut cu K 40.09 dela K 811.66 la K 771.57.

3. Insoțirea de credit din *Loman* a numărat la finea anului 1905 membri 100, cu câte K 40 adecă K 4,000.— față de K 3,440.— din anul precedent. Active a avut K 22,920.44, față de K 17,259.41 și mobilier de K 298.80. Imprumaturile au crescut cu K 4,851 dela K 17,089 la K 21,940.— Depunerile au crescut cu K 2,513.82 dela K 3,248.85 la K 5,762.67. Imprumulul ridicat, ca credit de cont-curent, a fost la finea anului de K 12,146.99 față de K 10,159.21 din 1904. Fondul de rezervă a crescut dela K 90.07 la K 411.35. Profitul brut a crescut cu K 353.04 dela K 911.35 la K 1,264.39, iar profitul net a scăzut cu K 166.47 dela K 321.28 la K 154.81, detragându-se din suma totală a intereselor încasate pro 1905 cele anticipate pro 1906.

4. Insoțirea de credit din *Pianul-inferior a încheiat primul bilanț la 31 Decemvrie 1905* cu active de K 26,497.44, plasate în imprumuturi cu caventi și hipotecă precum și în mobilier. Membri a avut 83 cu capital social de K 1,650. Depuneri spre fructificare a avut de K 4,083.23; imprum. în cont-curent K 19,997.03 și a realizat un profit net de K 175.77 față de un profit brut de K 1,513.—. Profitul net va intra întreg în fondul de rezervă.

5. Insoțirea de credit din *Pianul-superior* a avut la 31 Decemvrie 1905, membri 298, cu un capital social de K 5,960.— față de K 5,580.—. Activele au crescut dela K 76,170.58 la K 88,676.85 și sunt plasate partea cea mai mare în imprumuturi cu caventi și hipotecă. Acestea au crescut față de anul precedent cu K 10,810.— dela K 75,946 la K 86,756. Depunerile spre fructificare au crescut cu K 10,840.— dela K 23,728.02 la K 34,568.02. Fondul de rezervă a crescut dela K 2,443.39 la K 4,862.56, iar imprumulul contras ca credit de cont-curent, s'a redus dela K 42,000.— la K 40,424.21. Profitul brut a crescut

dela K 6.256 65 la K 6.964 29, iar profitul net a scăzut dela K 2.419 17 la K 1.155 33 și aceasta scădere se atribuie partea cea mai mare împrejurării, că la 31 Decembrie 1905 s'au separat din interesele incuse dela împrumuturi în anul 1905 cele anticipate pro 1906 cu K 1.398 67.

6. Insoțirea de credit din *Rechita*, a numărat la finea anului 1905 membri 89, cu un capital social de K 1.780— fata de K 1.680— din anul precedent; a încheiat bilantul pro 1905 cu active de K 19.154 17 față de K 19 759 92. Depuneri a avut K 6.738 84 față de K 5.829 30. Împrumutul în cont-curent s'a redus cu K 2.203 82 dela K 12.000— la K 9.796 18. Fondul de rezervă a crescut dela K 12 78 la K 280 62. Profitul brut arată o creștere de K 678 02 dela K 1.117 96 la K 1 795 98 și profitul net deasemenea a crescut dela K 267 84 la K 305 29.

Datele de până aci sunt făcute pe baza raportului dlui C. Herța, șefcontabil al „Cassei de păstrare“ din Săliște și revizor al Insoțirilor de credit zistem Raiffeisen înființate din inițiativa și cu conlucrarea Reuniunii romane de agricultură.

Încât pentru celelalte Insoțiri, conform rapoartelor primite dela direcțiunile respective, se relevă următoarele:

7. Insoțirea din *R. și-a-săsească* la finea anului 1905 a avut 52 membri, cu un spor de 2 față de anul 1904; ea și-a crescut capitalul neatacabil dela K 1.672 42 la K 1 891 80 și cel de rezervă dela K 640 03 la K 836 23, ambele reprezentând suma de K 2 728 03. Depuneri are K 6.916 97; cuote dela membri K 1.000—; datorește „Albuer“ K 4 050— și împrumuturile acordate dau suma de K 14,364—. Drept cel mai imediat câștig dela Insoțire societarii relevază faptul, că astăzi numai puțini din datorașii de odinioară mai au împrumuturi dela alte bănci de pe la orașe, prin ce se cruță timpul și speșele de până aci și pe deasupra dobânzile solvite aceloră rămân în folosul societărilor.

8. Insoțirea din *Mohu* cu 208 membri, cu 14 deponenți cu suma dela K 40—1652; cu 200 datorași cu minimul de K 25 și cu maximul de K 600. Părțile fundamentale ale ei sunt de K 4 160—, depunerile de K 5,053 84, pretenziuni are de K 15,205 12; în moși a plasat K 6.818 84; iar capitalul neatacabil și cel de rezervă reprezintă suma de K 12 857 38. Aceasta însoțire lucrează cu capitalul propriu, fără a conține împrumuturi dela alte bănci.

9. Insoțirea din *Vestem* în 1905 a realizat un profit curat de K 340 47, care s'a adaus la fondul de rezervă, ajuns la cifra de K 2.549 51. Ea a avut 8 deponenți cu sume dela K 5—900—; datorași 117 cu sume dela K 8—1,000—. Părțile fundamentale ale membrilor dau suma de K 2 340— depunerile K 2,342 59; datorile Insoțirii K 16 497— iar K 22,148— sunt împrumutate membrilor. Raportul relevază, că în cercul Insoțirii deocamdată se cultivă spiritul de cruțare și în special înaintarea pomăritului.

10. Insoțirea din *Ilimbav* cu 65 membri, are 11 deponenți cu sume dela K 2—880—; datorași 110 cu sume dela K 3—1,400—. Suma depunerilor e de K 2,134 94; a părților fundamentale de K 1,334 94; împrumuturile acordate membrilor de K 19 285 51. Fondul de rezervă s'a urcat dela K 1 027— la K 1,602 78, iar cel economic numără K 58 30. De grapa de mușchi și mașina de sămănat trifoiu, ce sunt proprietatea Insoțirii, s'au folosit cu bun succes membri și ceialalți economi din comună.

11. Insoțirea din *Nucet*, activată în 1904 cu 39 membri, la finea anului 1905 a numărat 40, a avut

depuneri în total de K 3,175 32 și împrumuturi a acordat dela K 20—400—, în total K 6 336—. Venitul realizat în primul an a fost de K 250 68, din cari cu K 66 85 s'a pus temeiul „Fondului economic“ cu scop de a se procura unelte economice.

12. Dela direcțiunea însoțirii din *Bungard* nu s'a putut obține raport nici despre afacerile din 1905.

(Va urma).

CRONICA.

Necrolog. *Marcu Cetatian de Săcele*, proprietar, subjude reg. în penz., membru pe vieată al „Asociațiunii și vicepreședintele Direcțiunii institutului de credit și economii „Murășiana“, a decedat în Reghin la 15 Decembrie a. c. în etate de 70 ani.

ERATA.

În *Anuarul băncilor* pe anul 1907 s'a strecurat o greșală la pagina 19 la „Contul profit și pierderi“, poziția din credit „Venite dela bucate“— după-ce însoțirea „Agricola“ din *Hunedoara* a realizat un câștig la bucate în sumă de K 4175 77 și nu numai K 75 77, după cum din o greșală de tipar apare din Anuar.

SUMAR.

În preajma Conferenței. — Băncile populare din România. — Emigrările. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale*: „Sentinela“, „Astra“. — *Din reuniuni*: Al XVII-lea Raport general. — *Cronică*: Necrolog. — *Erată*: În anuarul băncilor.

Nr. 1282—1906.

APEL.

Răscumpărarea felicitărilor de anul nou în folosul „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ întimpinând în trecut simpatiile publicului românesc, în preajma noului an, adresam către toți iubitorii culturii poporului român din această țară un călduros apel, rugându-i ca și de astădată să-și răscumpere cât mai mulți felicitările de anul nou, în folosul „*Muzeului istoric și etnografic*“.

Fiind terminat și inaugurat splendidul palat al Muzeului istoric și etnografic, ridicat de „Asociațiune“ și având acum a-l înzestră în mod demn și corăspunzător destinațiunii sale — sperăm că apelul nostru va fi primit în toate cercurile cu bunăvoință și însuflețire îndoită. Sprijinul publicului va face posibil „Asociațiunii“ să realizeze o dorință obștească: *înzestrarea Muzeului istoric și etnografic*.

Numele celor ce și-au răscumpărat felicitările se va publică în ziare și în foaia poporală a Asociațiunii.

Sibiu, 19 Decembrie 1906.

Comitetul central
al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“.

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 19 Decembrie 1906.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpsta vinde
	Datoria publică comună.	v cor	p. 100 h
4	Renta unit. în hârtie, Mai, Nov.,	99.45	99.50
4.2	" " arg. Febr. Aug.	100.40	100.60
5	Losuri din 1860 à fl. 500.— " 20% dare	159.25	160.50
5	" " 1860 à fl. 100.— " 20% "	224.—	224.—
—	" " 1864 à fl. 100.— " "	272.75	275.—
	Datoria publică austriacă.		
4	Renta austr. aur., scut. de dare	117.80	118.—
4	" " Cor.	99.35	99.50
3 1/2	" " de invest.	90.05	—
	Datoria publică ungară.		
4	Renta ung. aur. scut. de dare	114.60	115.10
4	" " Cor. " " "	96.05	96.05
3 1/2	" " " " " " " "	85.15	85.45
—	Impr. ung. cu premii à 100 fl. " " "	206.75	206.—
4	" " p. regul. Tisei sc. de dare	156.—	157.—
4 1/2	Oblig. de regalii croat-slav. " " "	101.30	101.50
3	Impr. p. regul. Porților de fier " " "	79.—	77.75
4	Oblig. rurale croato-slavone " " "	97.20	97.75
4	" " ungare " " "	97.20	97.60
	Alte datorii publice.		
5	Los. p. regularea Dunării, à 100 fl.	268.—	—
4	Obl. Soc. Temes-Bega	96.40	96.25
4	Imp. cu prem. al orașului Viena	103.50	—
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	95.35	95.75
2	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	110.—	—
—	Oblig. cu premii a C. fer. turc. à 400 fr.	163.75	—
—	Impr. bulgar 1889	120.10	119.—
	Scrisuri fonciare și a. a.		
4	Instit. de Cred. fone. austr.	99.50	—
3	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	289.—	—
4	Banca austro-ungară 50 ani	100.40	100.30
4	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	—	100.85
4 1/2	Banca comer. ung. Pesta	100.20	101.—
4	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	97.50	97.50
4 1/2	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, repl. 110% în fl.	105.95	105.75
4	Obl. com. ale Băncii com. ung., Pesta, 50 1/2 ani	98.60	101.—
4	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	98.50	97.25
4	Inst. de credit fonciar ungar	98.65	97.—
3 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	88.45	88.75
4 1/2	Banca ipotecară ungară	100.30	101.—
4	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	100.30	97.25
4	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	—	129.—
4 1/2	Cassa de păstrare regn. Pesta 50 ani	97.25	97.25
5	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	—	101.—
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	—	100.—
4 1/2	Cassa de păstrare Sibiiu, em. IV.	101.—	100.—
5	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	103.50	103.50
4 1/2	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	102.—	102.—
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiiu, em. VI.	100.35	101.—
4	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	97.50	97.50
	Lozuri.		
	Basilica, à fl. 5.—	24.80	24.50
	Credit, à fl. 100.—	464.—	464.—
	Clary, à fl. 40.— v. c.	148.—	—
	Buda, à fl. 40.—	172.—	182.—
	Pálffy, à fl. 40.—	183.—	183.—
	Crucea roșie austriacă, a fl. 10.—	49.75	49.—
	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	30.90	30.—
	Rudolf, à fl. 10.—	60.—	—
	Salm, à fl. 40.— v. c.	204.—	—
	Salzburg, à fl. 20.—	77.50	—
	Impr. cu prem. al oraș. Viena, 1874	511.50	510.—
	Sanatorium Regina Elisabeta K 5.—	—	9.—
	" " " " " " " " " " " " " " " " " "	—	11.50
	Valute.		
	Galbini austr. sau ung	11.40	11.43
	" " c. reg.	11.35	11.33
	Napoleon'd'or (20 frci sau 8 fl. aur)	19.13	19.15
	20 Marce germ. aur	23.56	23.57
	Ruble rusești de hârtie per bucată	—	2.54 1/2
	Bilete germ. 100 M.	117.75	117.95
	" " franc. 100 Fr.	—	95.70
	" " ital. 100 Lire	95.70	95.85
	Ruble, bilete, 100	—	—
	Lei românești, 100	—	94.80

Prețul per bucată

„GRĂNITERUL“, inst. de cred. și econ. în H.-Dobra.

CONCURS.

„Grăniterul“, institut de credit și economii în H.-Dobra, publică concurs pentru un post de funcționar, dotat cu K 1.000.— salar anual și quinquenale de câte K 100 —

Se recere absolvarea unor școale comerciale și să aibă praxă de bancă. Cei ce posed limba germană și maghiară și au și scrisoare frumoasă vor fi preferiți.

Reflectanții să-și înainteze cererile până cel mult în 28 Decembrie st. n. 1906.

Postul va trebui ocupat imediat după alegere.

H.-Dobra, în 18 Decembrie 1906.

Nr. 105 [1-1]

Direcțiunea.

Au apărut

„BIBLIOTECA BĂNCILOR ROMÂNE“

Nr. 1.

Studii de contabilitate

(principiile fundamentale ale contabilității în partidă dublă)

de

Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comerc.

Nr. 2.

Băncile Române

din

Transilvania și Ungaria

de

Constantin Popp,
funcționar la Centrala „Albinei“, Sibiiu.

Nr. 3 și 4.

Efectele publice

de

Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comerc.

Nr. 5-8.

Studii practice de bancă

de

Ioan I. Lăpădatu,
secretarul institutului de credit și econ. „Ardeleana“.

Se pot procura dela domnii autori în Sibiiu și Orăștie cele două dintâiu à 50 fl., a treia cu K 1.— și a patra cu K 2.—.